

Informacija o primjeni člana 25 stav 5 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju ("Službeni list RCG", br. 21/04, 12/07, 49/07,30/17, 70/17 i 33/24)

Članom 1 Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju ("Službeni list RCG", br. 21/04, 12/07, 49/07,30/17, 70/17 i 33/24), propisano je da se ovim zakonom uređuju uslovi, način i postupak povraćaja prava svojine i drugih imovinskih prava i obeštećenja bivših vlasnika za prava oduzeta u korist opštenarodne, državne, društvene ili zadružne svojine.

Članom 22 istog zakona propisano je da bivši vlasnik koji nema pravo na povraćaj oduzetih imovinskih prava u skladu sa ovim zakonom može ostvariti pravo na obeštećenje:

- novčanim sredstvima koja se plaćaju iz Fonda za obeštećenje podnosiocima zahtjeva, proporcionalno iznosima zahtjeva u odnosu na ukupna potraživanja prema Fondu za obeštećenje;
- obveznicama, u skladu sa ovim zakonom.

Iznos ukupnog obeštećenja, koji se isplaćuje bivšim vlasnicima godišnje, ne može biti veći od 0,5% domaćeg bruto proizvoda (DBP) iz prethodne godine za koju je on zvanično poznat prema podacima nadležne institucije za statistiku.

Ukupan iznos obeštećenja po ovom zakonu ne može preći 10% DBP-a za period primjene ovog zakona.

Obeštećenje iz stava 1 alineja 1 ovog člana isplaćuje se podnosiocima zahtjeva u jednogodišnjim ratama, čija se isplata vrši 15. jula svake godine po izvršnim rješenjima dostavljenim Fondu za obeštećenje do 31.decembra prethodne godine, prema raspoloživosti sredstava u Fondu za obeštećenje, do njihove konačne isplate.

Dinamiku isplate obeštećenja iz stava 4 ovog člana utvrdiće Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Fond za obeštećenje može, ukoliko je to moguće, ponuditi pokretne ili nepokretne stvari u svojini Fonda za obeštećenje bivšim vlasnicima, kao naknadu za oduzeta imovinska prava. Fond za obeštećenje može bivšim vlasnicima ponuditi i otkup duga po osnovu obeštećenja pod uslovima koje utvrdi Vlada.

Članom 25 istog zakona propisano je da će za plaćanje naknade Fond za obeštećenje izdati obveznice koje su nominovane u eurima, u procijenjenom iznosu svih podnijetih zahtjeva bivših vlasnika, s tim da se na ove obveznice neće obračunavati kamata.

Komisija je obavezna da, na zahtjev Fonda za obeštećenje, dostavi izvještaj o procjeni približne vrijednosti imovine čiji se povraćaj traži radi izdavanja obveznica.

Fond za obeštećenje će izdati nove serije obveznica, ukoliko prva serija ne bude dovoljna za namirenje zahtjeva bivših vlasnika.

Izvršno rješenje o obeštećenju Komisija dostavlja Fondu za obeštećenje, koji izdaje potvrdu u cilju pribavljanja obveznica iz člana 22 ovog zakona kod Centralne depozitarne agencije. Obveznice emitovane u skladu sa članom 22 stav 1 alineja 2 ovog zakona mogu se koristiti za kupovinu akcija, udjela i druge imovine Republike Crne Gore i državnih fondova za koje Vlada odredi da se mogu kupovati obveznicama Fonda za obeštećenje, kao i za isplatu poreskih obaveza (prihod Republike) bivših vlasnika, odn. njihovih nasljednika (isključeni su svi drugi sticaoci obveznica od ovog prava).

Rok važenja svih izdatih serija obveznica je 15 godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Nakon proteka roka od 36 mjeseci od dana sticanja obveznica, vlasnik obveznica (bivši vlasnik ili kupac obveznica na tržištu) ima pravo da vrati obveznice Fondu za obeštećenje i da zahtijeva da mu se ponovo prizna pravo na obeštećenje u novčanim sredstvima u iznosu vraćenih obveznica, u skladu sa članom 22 stav 1 alineja 1 ovog zakona.

Poslije isteka roka važenja obveznica iz stava 6 ovog člana, nerealizovane obveznice se povlače i poništavaju.

U roku od 30 dana od dana isteka roka važenja obveznica, Centralna depozitarna agencija dostaviće Fondu za obeštećenje spisak vlasnika obveznica koji nijesu iskoristili obveznice u skladu sa stavom 5 ovog člana.

Vlasnik obveznice (bivši vlasnik ili kupac obveznica na tržištu) ima pravo da, u roku od šest mjeseci po isteku važenja obveznice, podnese Fondu za obeštećenje zahtjev da mu se iznos, na koji glase obveznice, naknadi u novcu na način utvrđen u članu 22 stav 1 alineja 1 ovog zakona.

U skladu sa navedenim odbredbama zakona u prethodnom periodu fizicka lica obraćala su se Ministarstvu finansija zahtjevima za plaćanje carinskog duga obveznicama restitucije.

Dug Države, u skladu sa navedim, po osnovu obeštećenja bivšim vlasnicima na ovaj način zaključno sa 31.10. 2024.godine, umanjen je za 1.065.062,00 eura.

Naime, u cilju primjene člana 25 stav 5 ovog zakona utvrđena je odgovarajuća procedura i dokumentacija koju je neophodno obezbijediti za ostvarivanje ovog prava akt broj 01-20489/1 od 20.11.2017. godine, u kome je navedeno da:

- Građanin- bivši vlasnik koji želi da dospjeli carinski dug izmiri obveznicama restitucije obavezan je da Upravi carina podnese zahtjev u pisanoj formi.
- Na osnovu tog zahtjeva Uprava carina izdaje Uvjerenje na osnovu kojeg se konstatuje da građanin ima dospjeli carinski dug u tačno utvrđenom iznosu.
- Sa dobijenim Uvjerenjem građanin - bivši vlasnik se obraća Centralnoj depozitarnoj agenciji, koja u skladu sa svojom procedurom, a na osnovu Uvjerenja Uprave carina, umanjuje račun građanina- bivšeg vlasnika, a odobrava račun Uprave carina za iznos plaćenog carinskog duga obveznicama restitucije. Za navedenu transakciju Centralna depozitarna agencija izdaje odgovarajući Izvještaj, koji pored ostalog sadrži broj carinskog dokumenta i JMB građanin-bivšeg vlasnika i dostavlja ga Upravi carina i građaninu.
- Građanin - bivši vlasnik Uvjerenje Uprave carina i Izvještaj dostavlja ovom Ministarstvu koje donosi Rješenje o načinu plaćanja carinskog duga obveznicama za iznos za koji su iskorišćene obveznice restitucije (rješenje pored ostalog sadrži, šifru carinske ispostave, oznaku vrste carinskog postupka, broj carinske deklaracije.)
- Na osnovu Rješenja ovog Ministarstva, Uprava carina zatvara nastalo potraživanje po osnovu carinskog duga i okončava carinski postupak .
- U cilju realizacije ove procedure, Uprava carina će otvoriti svoj račun kod CDA.

Crna Gora
Ministarstvo prostornog planiranja,
urbanizma i državne imovine

Adresa: IV Proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 446 200
Tel: +382 20 446 339

Vlada Crne Gore donijela je 30.10.2024. godine, Uredbu o organizaciju i načinu rada državne uprave ("Službeni list Crne Gore", br. 49/22, 52/22, 056/22, 82/22, 110/22, 139/22, 98/23, 102/23, 113/23), na osnovu koje je ovaj djelokrug poslova u skladu sa članom 61 prešao u nadležnost Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine pripremlilo je izmjene Zakona o povraćaju oduzetih imovinskih prava i obeštećenju koji je objavljen u Službenom listu Crne Gore broj 33/24 od 10. aprila 2024. godine.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno kao i interesovanje građana kao i bivših vlasnika za ostvarivanje ovog prava u skladu sa ovim zakonom, Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine cijeni da predloži Vladi usvajanje ove informacije, odnosno davanje mogućnosti bivšim vlasnicima da dospjeli carinski dug izmire obveznicama restitucije kod Uprave carina.